

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/211/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413201628
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8413201628.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlady Šimkovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinová 25, Bratislava, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 4C/44/2013-64 zo dňa 25.03.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. žalobu zamietol.

II. Ďalším výrokom vyslovil, že žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 3 ods. 1, 2; 9 ods. 1, 2; 15 ods. 1, 2; 16 ods. 1; 17 ods. 1 až 3; 19 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 44 ods. 7 Exekučného poriadku.

V danej veci exekučné konanie, v ktorom tvrdeným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu v období od 22. 11. 2010 do 27. 10. 2011 mala byť žalobkyni spôsobená škoda, začalo 4. 11. 2005.

Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy účinnej v čase podania návrhu oprávnenej na zmenu súdneho exekútora v predmetnom exekučnom konaní (22. 11. 2010) zákon teda upravoval lehotu 30 dní na rozhodnutie o takomto návrhu. V konaní súd nepovažoval za sporné, že exekučný súd v tejto lehote o návrhu nerozhodol. Preto možno prisvedčiť tvrdeniam žalobkyne, že exekučný súd o žiadosti o zmenu súdneho exekútora v danej veci nerozhodol v zákonnej lehote.

Podľa citovanej právnej úpravy zákona č. 514/2003 Z. z. za nesprávny úradný postup sa považovalo aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Pre občianske (ako aj pre trestné) súdne konanie, najmä vo veci samej všeobecne platí, že vzhľadom k odlišnému stupňu zložitosti a náročnosti jednotlivých vecí, ktoré sú súdmi prejednávané, nie je dosť dobre možné všeobecne stanoviť lehotu, v ktorej by súd mal rozhodnúť. Východiskom pre to sú najmä ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa

ktorého každý má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, v spojení s príslušnými ustanoveniami súdnych procesných predpisov. V občianskom súdnom konaní sa primeranosť dĺžky konaní spravuje predovšetkým ustanovením § 6 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd je povinný v konaní postupovať v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Meradlom správnosti úradného postupu z hľadiska včasnosti rozhodnutí je teda splnenie zásady rýchlosti súdneho konania, ktorá zakladá významné právo účastníka, aby jeho vec bola súdom prejednaná a bolo o nej rozhodnuté bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote. Nejde však o hľadisko absolútne, ktoré by malo prevážiť iné požiadavky na súdne rozhodovanie, ktorými je napr. povinnosť súdu oprieť svoje rozhodnutie o spoľahlivo zistený skutkový stav. Za porušenie zásady rýchlosti konania, ktoré je v svojom dôsledku nesprávnym úradným postupom, je preto možné považovať len taký postup súdu v konaní, kedy doba jeho priebehu nezodpovedá faktickej zložitosti, skutkovej a právnej náročnosti veci a kedy dĺžka konania spočíva v príčinách vychádzajúcich z pôsobenia súdu v prejednávanej veci. Nie je pritom podstatné, či prieťahy majú pôvod v činnosti (nečinnosti) sudcu alebo v nedostatočnom personálnom alebo materiálnom vybavení súdu. Štát však naproti tomu nemôže zodpovedať za prieťahy, ktoré sú spôsobené nedostatkom súčinnosti alebo dokonca zámerným pôsobením zo strany účastníkov, či vyvolané inými okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v povahe súdu a jeho inštitucionálnom a organizačnom vybavení.

Pri posudzovaní predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú zbytočnými prieťahmi vo veci v zmysle cit. § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. je tiež nutné postupovať nielen podľa vnútroštátnej zákonnej úpravy, do ktorej je vsadená, ale v súlade aj s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva vzťahujúcou sa k čl. 6 Dohovoru o základných ľudských právach a základných slobodách, a tiež judikatúrou Ústavného súdu SR. Podľa tejto ustálenej judikatúry základným predpokladom pre posúdenie, či došlo v konkrétnom konaní k porušeniu práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote, je stanovenie celkovej dĺžky konania. Za celkovú dĺžku konania je pritom potrebné považovať dobu od začatia konania do jeho skončenia. Podľa tejto judikatúry o porušení práva na prejednanie veci v primeranej lehote sa nemusí jednať vtedy, ak v konaní síce došlo k prieťahom, avšak ak konanie ako celok odpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné ukončenie konania spravidla očakávať. Nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama o sebe preto nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru. Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, ak sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku konania (I.ÚS 19/00, I.ÚS 39/00, I.ÚS 42/01, I.ÚS 57/01, II.ÚS 23/06, a pod.).

V danej veci však súd prvého stupňa za najvýznamnejšiu skutočnosť pre posúdenie správnosti úradného postupu exekučného súdu v predmetnom exekučnom z hľadiska zbytočných prieťahov exekučného súdu považoval všeobecne známu skutočnosť, že žalobca na exekučnom súde inicioval stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach. Podľa oznámenia Okresného súdu Poprad žalobca ako oprávnený v roku 2010 podal na tento súd 344 návrhov na zmenu exekútora. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na nález Ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 520/2012 - 39 z 10.07.2013 vydaný v obdobnej typovej exekučnej veci iniciovanej žalobcom ako sťažovateľom.

Vychádzajúc z okolnosti predmetného exekučného konania, v ktorom jeho rozhodovanie o návrhu na zmenu exekútora trvalo cca 11 mesiacov, v celom rozsahu poukazujúc na argumentáciu ÚS SR v uvedenom náleze súd v danej veci prijal záver, že exekučný súd v exekučnom konaní nepostupoval nesprávne.

Keďže žalobkyňa nepreukázala splnenie jednej zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup štátneho orgánu, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na tento právny záver súd nepovažoval za hospodárne vykonávať ďalšie dokazovanie vo veci a ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol.

Pokiaľ ide o argumentáciu žalovanej, že podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. súd konajúci o náhrade škody pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti alebo zbytočných prieťahov v konaní, môže

vychádzať iba zo záveru o takomto nesprávnom úradnom postupe vyslovenom zákonom na to oprávneným orgánom. Preto dal do pozornosti citáciu ustanovenia § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. tak, ako bol účinný v čase, kedy k nesprávnomu úradnému postupu v danej veci malo dôjsť. Nové znenie ust. § 9 bolo zavedené až novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z. z. účinnou od 01.01.2013. Avšak aj za predpokladu záveru, že súd by nebol v tomto konaní oprávnený preskúmať nesprávny úradný postup z pohľadu zbytočných prietahov v exekučnom konaní ani v čase pred 01.01.2013, žalobca v konaní ani v tomto smere neuniesol povinnosť tvrdenia (ani dôkaznú povinnosť) ohľadne skutočnosti, že by o prietahoch v predmetnom exekučnom konaní bol rozhodol niektorý z orgánov taxatívne vymenovaných v ust. 9 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013. Aj v prípade záveru, že by sa vo veci jednalo o nezákonný úradný postup spočívajúci v zbytočných prietahoch súdu, tento nesprávny úradný postup sám osebe ešte nepredstavuje škodu v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O majetkovú ujmu, ktorá je odškodniteľná podľa zákona č. 514/2003 Z. z. pôjde iba vtedy, ak by mal takýto nesprávny úradný postup dopad do majetkovej sféry účastníka. Pojem skutočná škoda a ušlý zisk (§ 17 ods. 1 zákona 514/2003 Z. z.) je potrebné vykladať v súlade s jeho všeobecným vymedzením v Občianskom zákonníku, a najmä s ustálenou súdnou judikatúrou (keďže Občiansky zákonník sám definíciu neobsahuje), nakoľko vzťah zákona č.514/2003 Z. z. k Občianskemu zákonníku je vzťahom špeciality, v zmysle ktorej všeobecnú úpravu je možné použiť všade tam, kde špeciálny predpis jej aplikáciu nevyklučuje výslovným zákazom alebo tým, že neustanoví niečo iné.

Náklady spojené s činnosťou žalobcu uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, pre ktorú bola exekúcia v danej veci vedená (pracovné výkony zamestnancov, správa informačného systému) v období, ktoré podľa jeho tvrdení zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia a rozhodnutia o nej, bez ďalšieho nemožno považovať za skutočnú škodu. Súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovanej, že žalobca ako obchodná spoločnosť založená za účelom podnikania (poskytovania spotrebiteľských úveroch) vynakladal a vynakladá náklady na správu svojich pohľadávok, vrátane predmetnej pohľadávky, prostredníctvom informačného systému predovšetkým v súvislosti s touto podnikateľskou činnosťou. Náklady na udržiavanie tohto informačného systému, teda aj náklady na správu predmetnej pohľadávky v informačnom systéme mu vznikali v súvislosti s jeho podnikaním na trhu bez ohľadu na tvrdené prietahy v exekučnom konaní. Pohľadávka by už zrejme nebola spravovaná informačným systémom len v prípade jej vymoženia. Z tvrdení žalobcu pritom nie je vôbec zrejmé, či a kedy, prípadne či doposiaľ stále je predmetná pohľadávka informačným systémom spracovávaná, či a v akom rozsahu by sa náklady na správu a udržanie informačného systému žalobcu v prípade neevidovania predmetnej pohľadávky v informačnom systéme vôbec znížili, a teda ani či vôbec nejaké náklady na správu predmetnej pohľadávky boli vynakladané zbytočne v dôsledku tvrdených prietahov v exekučnom konaní. Preto súd zastáva názor, že žalobca v konaní neuniesol povinnosť tvrdenia, a teda ani dôkaznú povinnosť ohľadne vzniku majetkovej ujmy v dôsledku tvrdených zbytočných prietahov v exekučnom konaní. Žalobca v konaní neuniesol povinnosť tvrdenia, a teda rovnako ani dôkaznú povinnosť ani ohľadne skutočnosti, aké konkrétne náklady vôbec vynaložil na správu a udržanie svojho informačného systému. Taktiež neuniesol ani dôkaznú povinnosť ohľadne tvrdenia ohľadom nákladov na administratívne spracovanie a publikačné výdaje spojené s urgenciami. Súd má poznatky, že žalobca vyhotovuje mnohé podania v elektronickej podobe. Aj samotné návrhy na zmenu exekútora boli podané v elektronickej podobe.

Pokiaľ ide o námietku premlčania nároku vznesenú žalovanou v konaní, v zásade platí, že nárok, ktorý nevznikol (alebo nie je daný), sa nemôže premlčať. Žalobu je však možné tiež zamietnuť pre premlčanie a neskúmať, či nárok vznikol (alebo je daný). V danej veci však súd žalobu zamietol bez zreteľa k uplatnenej námietke premlčania, nakoľko zistenie neexistencie práva v danej veci súd považoval za hospodárnejšie a účelnejšie, než zisťovanie predpokladov pre posúdenie dôvodnosti námietky premlčania. V súvislosti s tým poukazuje na ust. § 19 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré je osobitným ustanovením k ust. § 101 - 110 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje dĺžku a začiatok behu subjektívnej premlčacej doby, v ktorej musia byť uplatnené nároky na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Túto subjektívnu premlčaciu dobu zákonodarca stanovil zhodne so všeobecnou premlčacou dobou podľa Občianskeho zákonníka v dĺžke 3 rokov. Začiatok behu tejto subjektívnej premlčacej doby odvíja od okamihu, kedy sa poškodený o škodu z nesprávneho úradného postupu dozvedel, teda kedy získal vedomosť o tom, že vznikla. Nejedná sa o vedomosť o škodnej udalosti (o nesprávnom úradnom postupe), ktorá škodu vyvolala, ale vedomosť o vzniku majetkovej ujmy (skutkových okolností, z ktorých je možné dovodiť vznik škody a orientačne a jej rozsah) na strane poškodeného.

Pokiaľ ide o argumentáciu žalovanej ohľadne nesplnenia podmienky predbežného prerokovania nároku, v konaní súd nepovažoval za sporné, že Ministerstvo spravodlivosti SR nárokom žalobcu, ktoré podľa jeho tvrdení žalobca hromadne v obdobných veciach predbežne u nej uplatnila 23. 4. 2012, v lehote 6 mesiacov nevyhovelo. Skutočnosti tvrdené žalovanou, že žalobca neposkytol súčinnosť pri prerokovaní nároku, súd pre rozhodnutie vo veci nepovažoval za relevantné. Za relevantnú považoval doterajšiu judikatúru Najvyššieho súdu ČR vo vzťahu k § 14 zákona č. 82/1998 Sb. o zodpovednosti za škodu spôsobenou pri výkone verejnej moci rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorá je podľa názoru súdu plne aplikovateľná aj na ust. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Podľa tejto judikatúry niet pochyb, že predbežné prerokovanie nároku nie je hmotnoprávnou podmienkou úspešnosti žaloby a nesplnenie tejto podmienky nie je dôvodom k zamietnutiu žaloby.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Konštatoval, že žalovanej, ktorá v konaní mala úspech a ktorá o náhradu trov požiadala, prislúcha právo na náhradu trov účelne vynaložených na bránenie práva v konaní. Keďže žalovaná trovy tohto konania v lehote 3 dní od vyhlásenia tohto rozsudku nevyčísliła (§ 151 ods. 1) a zo spisu jej žiadne trovy konania nevyplývajú (§ 151 ods. 2), súd žalovanej náhradu trov tohto konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca.

Právne odôvodnil svoje odvolanie tak, že došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. Namietal, že postupom súdu bola mu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods.1 písm.f/ O.s.p. v spojení s ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p.), zároveň, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods.1 písm.h/ O.s.p. v spojení s ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p.). Zároveň, že nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (ust. § 205 ods.2 písm.c/ O.s.p.) a napokon, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods.2 písm.f/ O.s.p.).

Namietal, že súd prvého stupňa nebol oprávnený o uplatnenom nároku rozhodnúť podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom po 01.01.2013. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, a to potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Podľa názoru žalobcu, súd založil svoje rozhodnutie na neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má za dôsledok nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Ďalej poukázal na to, že súd vôbec nevysvetlil prečo nevznikol účastníkom stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul tak trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Ďalej uviedol, že úlohou súdu nie je polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Bolo povinnosťou súdu aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Zdôraznil, že Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Poznámene, že predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a to znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Namietal, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné oboznámenie sa s predloženým znaleckým posudkom. Mal za to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. K návrhu na prerušenie konania uviedol, že súd bol povinný pred rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť, ak bol návrh súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Odvolaací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 03.12.2014 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného ku dňu podania návrhu, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005 ak oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Súd prvého stupňa vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným v rozsudku súdu prvého stupňa.

K odvolaniu žalobcu odvolací súd uvádza, že uplatnená námietka aplikácie ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 v znení účinnom od 01.01.2013 nebola v danom prípade opodstatnená, lebo súd prvého stupňa na uplatnený nárok novelizované ust. § 9 ods. 2 v znení účinnom od 01.01.2013 na danú vec neaplikoval vôbec. Súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 v znení účinnom do 31.12.2012, čo pravdepodobne ušlo pozornosti žalobcu pri vypracúvaní hromadných podaní.

V občianskom súdnom konaní posilnenom zásadou kontradiktórnosti majú účastníci dôkaznú povinnosť vyplývajúcu im z ust. § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, t. j. povinnosť nielen tvrdenia, ale aj preukázania nimi tvrdených skutočností. Nesplnenie dôkaznej povinnosti má za následok neunesenie dôkazného bremena. Súd prvého stupňa správne uzavrel, že v danom prípade žalobca nepreukázal zákonné podmienky pre zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Súd vychádzal z konkrétnych okolností exekučného konania, v ktorom exekučný súd - Okresný súd Poprad mal nesprávnym úradným postupom spôsobiť žalobcovi škodu, pričom správne poukázal na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 15Er/362/2005, ktoré začalo po 01.09.2005 nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu súdu. Prvostupňový súd správne poukázal na to, že pokiaľ súd prvého stupňa rozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote cca 11 mesiacov po podaní návrhu, takýto postup nemožno charakterizovať ako nesústredenú činnosť súdu, pri ktorej by mohlo dôjsť ku škode či nemajetkovej ujme na strane žalobcu. V exekučnom konaní bolo poverenie na vykonanie exekúcie vydané a úlohou pôvodne povereného súdneho exekútora bolo vymáhať pohľadávku voči povinnej. Okrem iného pri hromadne podaných žiadostiach žalobcu v exekučných konaniach o zmenu súdneho exekútora bolo potrebné prihliadať aj na rozsah technicko-administratívneho spracovania týchto žiadostí, plynutie času a následné rozhodnutie o žiadosti. Isté oneskorené rozhodnutie exekučným súdom pri konkrétnom posúdení skutkových okolností veci, ako aj

charaktere podaní a počte podaní, času potrebného na ich spracovanie, nemožno hodnotiť za zbytočné priesťahy spôsobené exekučným súdom, a teda táto okolnosť nezakladá dôvodnosť uplatneného nároku na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu.

K námietke stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že ani žalobcom tvrdené skutočnosti o právnej neistote v súvislosti s vymáhaním pohľadávky nemožno považovať za dôvodné. Ústavný súd opakovane vo svojich rozhodnutiach zdôrazňuje, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov, lebo vždy skúma, ako sa v okolnostiach konkrétneho prípadu rešpektuje účel práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov.

Vzhľadom na to, že znalecký posudok č. 1/2014 o výške vzniknutej škody a ani návrh na prerušenie konania, na ktoré žalobca v odvolaní poukazuje, neboli v predmetnom konaní predložené, odvolací súd sa odvolacími námietkami týkajúcimi sa znaleckého posudku a návrhu na prerušenie konania nezaoberal.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny postupom podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, táto nepodala návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu nárok na náhradu trov konania nemohol byť priznaný. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.